

REFORME

Marije Terezije

Marija Terezija je rojena 13.5.1717 kot hči Karla 6 in Elizabete Wolfenbutelske. Bila je Avstrijska cesarica od leta 1740 do leta 1780 (svoje smrti). Prestol ji je priskrbel oče ki je domneval da ne bo dobil moških potomcev, zato je dal urediti pragmatično sankcijo. Marija Terezija pa je bila tudi Češka in Madžarska Kraljica.

Marija Terezija ni bila zdelo izobražena ženska. Reforme je upravljala po svoji vesti, če se ji je nekaj zdelo nepravilno je to skušala spremeniti. Svojih reform sej je sprva bala in ni bila prepričana. Kljub vsemu je Marija Terezija plavala naprej.

RAZSVETLJENI ABSOLUTIZEM

Dobo Marije Terezije in njenih snov imenujemo RAZSVETLJENI ABSOLUTIZEM. V času njihovega vladanja so nastali številni temelji sodobne Srednje Evrope. Razsvetljeni absolutizem traja okoli druge polovice 18 stoletja. Vladarji v dobi razsvetljenega absolutizma so si prizadevali razviti gospodarstvo, izboljšati šolstvo, uvesti versko strpnost, izboljšati sodstvo in državno upravo.

PREDSTAVNIKI: Marija Terezija

Jožef 2

Frederik 2

Katarina 2

REFORME

Najpomembnejše značilnosti obdobja razsvetljenega absolutizma je njegova gorečnost za reforme. Vse Reforme tega časa so potekale v smeri modernizacije in centralizacije. Prvo stopnjo reforme označujemo v letih 1745 in 1746 kot zunanje urejanje, ki je bilo še brez preženjujoče ideje. Velike reforme države pa so se pričele okoli leta 1749. Obdobje velikih reform se je pričelo saj je vojna minila in Marija Terezija se je posvetila notranjim zadevam v deželi. Marija Terezija je napisala: »Deželni vladar je dolžan vse porabiti za dvig in razbremenitev svojih dežel in podložnikov pa tudi revežev, nikakor pa ne sme pobranega denarja zapraviti za zabave in razkazovanje veličastnosti.« Tukaj se izkazuje njena zaskrbljenost za deželo. Reforme Marije Terezije so bili delni odgovori na neskladnost v Baročni družbi

VRSTE REFORM:

1. PRAVNE in UPRAVNE REFORME

Na pravnem področju je Marija Terezija naredila veliko, napisala je (kazenski zakonik Marije Terezije), ki je vseboval dotedanje zakone dodala pa je tudi določbe upravljanja mučenja, pridobitev priznanja preganjanja vešč, čarnja in verskih prestopkov. Zakonik je veljal za celotno monarhijo samo za Ogrsko ne. Že Marija Terezija je poskušala izpodriniti smrtno kazen.

Za upravno področje pa je Marija Terezija napisala terezijanski kataster, ki je omogočal lažje pobiranje davkov (davke so plačevali tudi plemiči). Hotela je zagotoviti večjo učinkovitost države in večji nadzor, zato sta funkcije deželnih uradov prenesla na državne urade, ki so bili pod vladarjevim nadzorom.

2. KMEČKE REFORME

Obvaroval je kmete pred samovoljnimi nemškimi in cerkvenimi zemljiškimi gospodi. Zmanjšala jim je tlako zna tri dni v tednu. In jih napravila bolj osebno svobodne. Njen naslednik Jožef 2 pa jim je omogočil da so se sinovi kmetov zaposlili v manufakturah.

3. VOJAŠKE REFORME

Uvedena je bila splošna vojaška obveznost. Obvezniki so bili vpoklicani med 17 in 40 letom. Vojsko so služili do pohabljenosti ali smrti. Vojaški reformi je Marija Terezija tudi preobrazila vojaški izgled vojska je imela po pretpisoh 108 000 mož plus 44 000 krajšnikov. S preobraženo vojsko je premagala Frederika 2 ki je veljal za nepremagljivega. Vladarica je uvedla tudi vojaški red to je bilo najvišje odlikovanje za hrabrost avstrijske vojske.

4. ŠOLSKE REFORME

Uveden je bil novi šolski zakon, ki je načrtoval obvezno obiskovanje pouka za vse otroke med 6 in 12 letom. Pouk pa naj bi potekal po Felbigerjevi metodični knjigi. Vzrok zato je bila slaba izobrazba v začetku vladanja Marije Terezije.

Na podeželju so ustvarili trivialke: (v njih so se učenci naučili brati računati in učili so se verouk)

V večjih mestih so ustanavljali glavne šole s tremi razredi. (učni načrt je obsegal nemščino, zgodovino, zemljepis in risanje)

V prestolnicah pa so imeli normalke za usposabljanje učiteljev.

Uveden je bil tudi nov učni pripomoček UČBENIK.

Marija Terezija se je lotila tudi reforme Visokih šol.

5. CERKVENE REFORME

Na področju cerkvenih reform Marija Terezija naredila bolj malo. Ukinila je zelo veliko samostanov. Omejila duhovništvo na verski nauk, zakramente, službo božjo in dušni blagor. Zvišala pa je tudi starostne meje za vstop v katerikoli cerkveni red z 18 na 24 let.

6. GOSPODARSKE REFORME

Marija Terezija je spodbujala razvoj manufakturnega gospodarstva. Odpravila pa je tudi notranje carine. Za boljše gospodarjenje je zgradila ceste.

Večino reform Marije Terezije je njen naslednik še bolj izboljšal in tako se je popravil odnos med ljudmi in dežela se je moderizirala.